ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ 7

Κώστας

Σύνδρομο Down (νοητική αναπηρία)

Ηλικία	16 ετών
Σχολείο	ΕΕΕΕΚ, τομέας εστίασης
Υποστήριξη	Σχολική μονάδα ειδικής αγωγής
Κύριο ζητούμενο	Μετάβαση στην ενήλικη ζωή, επαγγελματικός προσανατολισμός

Πριν ξεκινήσετε

Το περιστατικό είναι φανταστικό και γράφτηκε για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Οποιαδήποτε ομοιότητα με πραγματικά πρόσωπα είναι συμπτωματική. Στις εργασίες σας μη χρησιμοποιήσετε ποτέ στοιχεία πραγματικών παιδιών, ακόμη κι αν γνωρίζετε ένα παρόμοιο περιστατικό.

Οι εργασίες του μαθήματος αξιολογούν μόνο τις ψηφιακές σας δεξιότητες, όχι την ποιότητα της παρέμβασης. Το περιστατικό σάς δίνει ένα ρεαλιστικό περιεχόμενο για να δουλέψετε, και μια πρώτη γεύση από την εργασία που ίσως κάνετε στο μέλλον.

Γνωρίστε τον Κώστα

Ο Κώστας είναι δεκαέξι ετών και φοιτά σε ένα Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΕΕΚ), στο εργαστήριο εστίασης. Είναι ιδιαίτερα κοινωνικός: χαιρετά όλους με το όνομά τους, έχει χιούμορ και αγαπά τη μαγειρική. Τα καλοκαίρια βοηθά τη θεία του στην ταβέρνα της, όπου ετοιμάζει σαλάτες ακολουθώντας βήμα προς βήμα συνταγές με εικόνες.

Διαβάζει απλές λέξεις και φράσεις. Χρησιμοποιεί άνετα το κινητό του για βίντεο, φωνητικά μηνύματα και κλήσεις. Αναγνωρίζει τα χαρτονομίσματα, αλλά δυσκολεύεται να υπολογίσει τα ρέστα. Μαθαίνει καλύτερα όταν οι οδηγίες δίνονται μία μία, με σαφήνεια και με οπτική υποστήριξη, και όταν έχει αρκετό χρόνο να εξασκηθεί.

Σε δύο χρόνια ο Κώστας θα ολοκληρώσει τη φοίτησή του. Θέλει να δουλέψει σε κουζίνα εστιατορίου και κάποια μέρα να μείνει με φίλους. Η μητέρα του ανησυχεί έντονα: «Τι θα γίνει όταν δεν θα είμαστε εμείς;» Ο πατέρας του είναι συνταξιούχος και η μεγαλύτερη αδελφή του σπουδάζει σε άλλη πόλη. Η οικογένεια δεν γνωρίζει ποιες δομές και υπηρεσίες υπάρχουν για νέους σαν τον Κώστα μετά το σχολείο.

Τι είναι το σύνδρομο Down και η νοητική αναπηρία;

Το σύνδρομο Down είναι γενετική κατάσταση που οφείλεται στην ύπαρξη ενός επιπλέον αντιγράφου του χρωμοσώματος 21 (τρισωμία 21). Συνοδεύεται συνήθως από νοητική αναπηρία, συχνότερα ήπιου έως μέτριου βαθμού, και από ορισμένα χαρακτηριστικά υγείας που χρειάζονται παρακολούθηση, για παράδειγμα της καρδιάς, της ακοής ή του θυρεοειδούς. Όπως σε κάθε ομάδα ανθρώπων, οι διαφορές από άτομο σε άτομο είναι μεγάλες.

Νοητική αναπηρία σημαίνει σημαντικούς περιορισμούς στη νοητική λειτουργία (μάθηση, συλλογισμός, επίλυση προβλημάτων) και στην προσαρμοστική συμπεριφορά, δηλαδή στις δεξιότητες της καθημερινής ζωής, όπως επικοινωνία, αυτοεξυπηρέτηση και διαχείριση χρημάτων. Με κατάλληλη εκπαίδευση και υποστήριξη πολλοί ενήλικες με σύνδρομο Down εργάζονται, ζουν με μεγάλο βαθμό αυτονομίας και συμμετέχουν ενεργά στην κοινότητα.

Δύο έννοιες είναι κεντρικές εδώ. Η πρώτη είναι η μετάβαση στην ενήλικη ζωή, που χρειάζεται σχεδιασμό χρόνια πριν τελειώσει το σχολείο. Η δεύτερη είναι η αυτοσυνηγορία: ο ίδιος ο Κώστας έχει δικαίωμα να συμμετέχει στις αποφάσεις για τη ζωή του. Για να γίνει αυτό, οι πληροφορίες πρέπει να του δίνονται σε μορφή «εύκολη στην ανάγνωση»: απλές προτάσεις, μεγάλα γράμματα, εικόνες.

Λεξιλόγιο

Οι θεσμικοί όροι περιγράφονται απλοποιημένα, για να σας βοηθήσουν να κατανοήσετε το περιστατικό.

- **ΕΕΕΕΚ (Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης):** Σχολική μονάδα ειδικής αγωγής για εφήβους και νέους. Συνδυάζει γενική εκπαίδευση με εργαστήρια επαγγελματικής κατάρτισης και με εκπαίδευση στην αυτόνομη διαβίωση.
- **Μετάβαση στην ενήλικη ζωή:** Η περίοδος κατά την οποία ένας νέος με αναπηρία περνά από το σχολείο στην εργασία, στην περαιτέρω κατάρτιση και σε πιο αυτόνομη διαβίωση. Χρειάζεται έγκαιρο σχεδιασμό και συνεργασία σχολείου, οικογένειας και κοινωνικών υπηρεσιών.
- **ΕΕΠ (Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό):** Επαγγελματίες που εργάζονται στα σχολεία δίπλα στους εκπαιδευτικούς, όπως ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, λογοθεραπευτές, εργοθεραπευτές και φυσικοθεραπευτές.
- **ΕΠΕ (Εξατομικευμένο Πρόγραμμα Εκπαίδευσης):** Γραπτό σχέδιο για έναν συγκεκριμένο μαθητή: τι μπορεί ήδη, τι χρειάζεται, ποιοι είναι οι στόχοι, ποιες προσαρμογές θα γίνουν και ποιος είναι υπεύθυνος για τι.
- **Κοινωνικό μοντέλο αναπηρίας:** Η οπτική ότι η αναπηρία δεν είναι μόνο χαρακτηριστικό του ατόμου, αλλά προκύπτει όταν το περιβάλλον (κτήρια, στάσεις, κανόνες) δημιουργεί εμπόδια στη συμμετοχή. Όταν αφαιρούμε τα εμπόδια, η συμμετοχή γίνεται δυνατή.

Ποιοι εμπλέκονται

Γύρω από κάθε παιδί δουλεύει μια ομάδα. Αυτοί είναι οι ρόλοι που θα συναντάτε στις εργασίες του εξαμήνου για το περιστατικό σας:

- Εκπαιδευτικός του εργαστηρίου εστίασης
- Κοινωνικός λειτουργός (ΕΕΠ)
- Ψυχολόγος (ΕΕΠ)
- Διευθυντής/Διευθύντρια του ΕΕΕΕΚ
- Γονείς
- Ο ίδιος ο Κώστας

Τα ερωτήματα που τίθενται

Αυτά είναι τα ζητήματα που θα απασχολούσαν μια πραγματική ομάδα υποστήριξης. Δεν χρειάζεται να τα απαντήσετε «σωστά». Θα σας δώσουν όμως το περιεχόμενο για τις εργασίες σας.

- Ποιες επαγγελματικές δεξιότητες χρειάζεται να αναπτύξει ο Κώστας τα επόμενα δύο χρόνια;
- Πώς βρίσκουμε επιχειρήσεις πρόθυμες να τον δεχτούν για πρακτική άσκηση;
- Ποιες δομές και υπηρεσίες υπάρχουν για νέους με νοητική αναπηρία μετά το σχολείο;
- Πώς συμμετέχει ο ίδιος ο Κώστας στον σχεδιασμό του μέλλοντός του;

Κώστας μέσα στο εξάμηνο

Τα τεχνικά βήματα κάθε εργασίας είναι ίδια για όλα τα περιστατικά. Αλλάζει μόνο το περιεχόμενο. Ο πίνακας δείχνει πώς εντάσσεται το περιστατικό σας σε κάθε μάθημα. Τις ακριβείς οδηγίες θα τις βρίσκετε κάθε εβδομάδα στο Φύλλο Εργασίας.

#	Μάθημα	Τι θα κάνετε με αυτό το περιστατικό
1	**Διαχείριση αρχείων & συμπίεση**	Δημιουργείτε τον «Φάκελο_Υποστήριξης_Π7» και γράφετε μια περίληψη 5–7 προτάσεων για τον Κώστα, με δικά σας λόγια.
2	**Google Drive**	Η ομάδα του Περιστατικού 7 μοιράζεται τον φάκελο με τους ρόλους του κοινού πίνακα. Για σκέψη: Ο Κώστας είναι 16 ετών. Πρέπει να έχει πρόσβαση στα έγγραφα που τον αφορούν; Ποια έγγραφα θα έπρεπε να είναι σε μορφή «εύκολη στην ανάγνωση»;
3	**Κειμενογράφος Ι: Συνεργατική συγγραφή**	Συνεργατικό προσχέδιο ΕΠΕ για τον Κώστα: δυνατά σημεία, ανάγκες, στόχοι και προσαρμογές.
4	**Κειμενογράφος ΙΙ: Δομημένα έγγραφα**	Πρόταση Παρέμβασης με θέμα: «Σχέδιο μετάβασης από το σχολείο στην εργασία και στην αυτόνομη διαβίωση».
5	**Αναζήτηση πληροφοριών**	Ενδεικτικές λέξεις-κλειδιά: σύνδρομο Down μετάβαση εργασία ενήλικη ζωή · "Down syndrome" "transition to adulthood" employment "supported employment"
6	**Αξιολόγηση πηγών & βιβλιογραφία**	Συγκρίνετε μια επιστημονική πηγή με τον ιστότοπο ενός συλλόγου γονέων.
7	**PDF**	Φάκελος παραπομπής προς το ΚΕΔΑΣΥ: κοινό έντυπο συμπληρωμένο με στοιχεία του Κώστα, σαρωμένη σημείωση παρατήρησης και η Πρόταση Παρέμβασης σε ένα PDF.
8	**Google Slides**	Παρουσίαση 6 διαφανειών για τον Κώστα και την οικογένειά του, με θέμα τα βήματα της μετάβασης.
9	**Google Forms**	Ερωτηματολόγιο προς τοπικές επιχειρήσεις εστίασης για τη διάθεσή τους να δεχτούν μαθητές για πρακτική άσκηση.
10–11	**Υπολογιστικά φύλλα Ι & ΙΙ**	Σύνολο δεδομένων 30 σχολικών ημερών. Μέτρηση: Βήματα μιας εργασίας κουζίνας (από τα 10) που ολοκληρώνει αυτόνομα ο Κώστας. Φάση «Κατά την παρέμβαση»: οπτικές κάρτες με τα βήματα κάθε εργασίας και βίντεο που δείχνουν την εκτέλεσή της.
12	**Email & ασφάλεια λογαριασμού**	Email στους γονείς, email προς μια επιχείρηση για πρακτική άσκηση και ανακοίνωση προς τους γονείς του εργαστηρίου για ημερίδα επαγγελματικού προσανατολισμού.
13	**Προσωπικά δεδομένα & ΤΝ**	Ψευδωνυμοποίηση μιας φανταστικής αναφοράς για τον Κώστα. Η πληροφορία για το σύνδρομο και για θέματα υγείας είναι δεδομένο υγείας, άρα ανήκει στις ειδικές κατηγορίες προσωπικών δεδομένων.

Για σκέψη

Δεν βαθμολογούνται. Κρατήστε τις στο μυαλό σας καθώς δουλεύετε με το περιστατικό.

- Τι σημαίνει για εσάς «αυτόνομη ζωή»; Ισχύει το ίδιο και για τον Κώστα;
- Πώς μπορεί η κοινότητα (επιχειρήσεις, δήμος, γειτονιά) να γίνει πιο φιλόξενη για νέους σαν τον Κώστα;
- Γιατί είναι σημαντικό ο Κώστας να συμμετέχει στις αποφάσεις και όχι μόνο οι γονείς του;